

Savivaldybių žinios

Nr. 6–7 (957–958) 2026 m. birželio 16 d.
LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2026

ŠIAURĖS RYTŲ LIETUVOS SAVIVALDYBĖS Čia saulė pateka anksčiausia

2–13 p.

Ryčiausioje Lietuvos savivaldybėje Ignalinoje bene gražiausia Šeimadienio šventė – mažųjų ignaliniečių pasų įteikimas pernai gimusiems vaikučiams. Šią tradiciją savivaldybė puoselėja jau daugiau nei du dešimtmečius. „Ignalina – tavo gimtasis kraštas. Tavo pradžių pradžia, tyra lyg lelijos žiedas...“, – tokie žodžiai užrašyti pasiukuose. Šiais metais kartu su meru Laimučiu Ragaišiu (kairėje) pasiukus, gėles ir dovanėles šeimoms teikė vicemerai Vaidotas Židanavičius ir miesto seniūnas Valentinas Rumbutis.

RYŠKIAUSIOS IR GERIAUSIOS LIETUVOS MIESTŲ ATEITIES VIZIJOS

18 p.

PIRMASIS SAVIVALDYBIŲ GARBĖS AMBASADORIŲ SUVAŽIAVIMAS

19 p.

Ignalinos kraštas pirmiausia siejamas su ežerais, pušynais, ramybe ir lėtesniu gyvenimo ritmu.

160 PRIEŽASČIŲ MYLĖTI IGNALINĄ

Kuo Ignalinos kraštas svečius stebina šią vasarą, turizmo paslaugas ir jų pokyčius, švietimo situaciją kalbamės su Ignalinos rajono savivaldybės meru Laimučiu Ragaišiu.

Gerb. mere, kalbant apie Ignaliną dažniausias jos apibūdinimas – Žiemos sporto sostinė. Bet Ignalinos kraštas žavus ir vasarą. Kokios naujovės laukia ieškančių poilsio ir naujų patirčių?

Poilsiai nuteikiantį Ignalinos kraštą pristatantis simbolis – baltoji vandens lelija – kalba apie tyrą gamtos grožį ir švarią aplinką. Mūsų kraštą kviečiame aplankyti visais metų laikais, bet, žinoma, vasarą čia gražiausia. Ignalinos rajonas yra vienas miškingiausių ir ežeringiausių šalyje, kartais pavadinamas Lietuvos Šveicarija. Vasarą jis tampa tikru prieglobsčiu ieškantiems ramybės, gamtos grožio ir įdomių, autentiškų patirčių. Vandens turizmo mėgėjai leidžiasi į baidarių žygius, keliautojai atranda vaizdingus pažintinius takus, o poilsiautojai mėgaujasi maudynėmis skaidriuose ežeruose.

Šiemet galime pasidžiaugti nauju lankytinu objektu – turizmui atsivėrusiu gražiuoju Dūkšto dvaru, Palūšės patrauklumą dar labiau didinančiu puikiu Istorinių augalų sodu ir statoma modernia Mėnulio laboratorija, taip pat naujais maršrutais, puikiais gidais, kurie veda ekskursijas, ekožygius, organizuoja turus. Turizmo veiklai atgimė poilsio namai Švedriškeje, ant Ažvinčio ežero kranto. Čia veikia Ignalinos vasaros nuotykių ir poilsio kompleksas, pritaikytas vaikų ir jaunimo poilsio stovykloms. Poilsiautojų laukia ir turizmui

atsivėręs Gaveikėnų vandens malūnas. Atsiranda naujų patyriminio turizmo formų, pvz. naktiniai plaukimai „River Hiking“ žygiai, kurie rengiami einant upės vaga. Modernėja laivų turizmas, pradėti naudoti elektriniai varikliai ir saulės baterijos.

Ignalina pirmiausia siejama su Aukštaitijos nacionaliniu parku ir jo lankomais objektais, bet nereikėtų pamiršti ir kitos rajono dalies su įdomiais etnografiniais kaimais, Mielagėnų bažnyčios meniniu paveldu, Paliesiaus dvaro kultūrine raiška ir garsių atlikėjų koncertais. Ypač unikali istorinė Jakštų sodyba Mėčionių kaime, sauganti daugiau nei 300 metų giminės istoriją ir iš kartos į kartą perduodamas paslaptis. Archajiškas XIX a. medinės architektūros ansamblis pastaruoju metu pristatomas turistams ir sulaukia vis daugiau dėmesio. Populiarėja ir lėtojo turizmo vietos. Ignalinos rajone žinomiausia „Sūrio kelias“ – ūkininkė Monika Šimonėlė savo ūkyje auginą avis ir gamina jų pieno produkciją, verpia vilną, audžia ir siuva, pina iš regioninio parko teritorijoje užaugusių žolynų pintines, ruošia gydomąsias arbatas, organizuoja degustacijas ir daugelį įdomių veiklų. 2024 m. Monikos Šimonėlės ūkis gavo „Slow Food Farm“ apdovanojimą.

Sezono pradžioje vykusiam Turizmo forumo buvo pristatytas neseniai parengtas

Laimutis RAGAIŠIS
Ignalinos rajono savivaldybės meras

naujas maršrutas „Identiteto kelias“, kuris apima 110 km maršrutą Ceikinių, Mielagėnų, Naujojo Daugėlišio, Vidiškių seniūnijose. Tai degustacijos, edukacijos, muziejinės ekspozicijos, bažnyčių, senųjų kaimų, sodybų, dvarų lankymas ir kt. Daug iniciatyvos rengiant šį maršrutą parodė patys žmonės, bendruomenių atstovai. Kviečiame jį išbandyti ir geriau pažinti Ignalinos kraštą.

Kaip prie turizmo paslaugų teikimo, rajono patrauklumo didinimo prisideda bendruomenės?

Ignalinos rajono bendruomenės reikšmingai prisideda prie turizmo paslaugų plėtros ir krašto patrauklumo didinimo. Jų indėlis pasireiškia kultūrinių renginių organizavimu, vietos tradicijų puoselėjimu, turistinių objektų priežiūra, edukacinių veiklų kūrimu ir vietos produktų pristatymu. Daugelis aktyvių bendruomenių narių ir patys yra turizmo paslaugų teikėjai, kaimo turizmo sodybų šeimininkai.

Bendruomenės – organizacijos, pavieniai gyventojai, verslininkai – prisideda organizuodamos įvairius renginius, kurie pritraukia lankytojus iš kitų Lietuvos regionų. Pavyzdžiui, aktyviai įsitraukia į miesto šventės organizavimą: dalyvauja mugėse, įsitraukia į menines programas, eitynes. Iki šiol gyva seniūnijų kelmelių tradicija, savo veiklą pristato ir nevyriaus-

Daugėliško krašto bendruomenė siūlo įdomias edukacines programas.

Dūkšto dvaras ir jame turtinga kultūrinė istorija.

sybinės organizacijos. Bendruomenių nariai noriai savanoriauja švenčių metu, pvz., prižiūri tvarką kaip policijos rėmėjai. Visa tai kuria gerą įvaizdį, bendruomeniškumo ir saugumo jausmą.

Kaimų bendruomenės taip pat ženkliai prisideda – organizuoja šventes, kultūros paveldą pristatančias veiklas, prižiūri lankytinus objektus, žaliąsias erdves. Vietos bendruomenių atstovai, įstaigų kolektyvai noriai dalyvauja talkose prižiūrint ir puoselėjant tokius kraštą garsinančius turistinius objektus kaip Bitininkystės muziejus ir A. Hrebnickio muziejus Rojuje. Visa tai didina turistinį patrauklumą.

Labai džiaugiamės, kad bendruomenės aktyviai įsitraukė į Ignalinos turizmo informacijos centro projektą „Identiteto kelias“, jos vis drąsiau dalyvauja bendruomenių iniciatyvų projektų konkursuose. Ir miesto, ir kaimo bendruomenės yra svarbios Ignalinos rajono turizmo sistemos dalyvės – jos ne tik teikia paslaugas, bet ir kuria unikalią lankytojų patirtį, paremtą vietos gamta, istorija, tradicijomis, kulinariiniu paveldu.

Abiturientams nuaidėjo paskutinis skambutis, jauni žmonės ir jų tėvai planuoja ateitį, kaip dažnai išvykusieji studijuoti sugrįžta gyventi ir dirbti į Ignalinos rajoną? Kaip sekasi rajonui apsirūpinti specialistais?

Ignalinos rajone stebime, kad dalis jaunų žmonių renkasi grįžti gyventi ir dirbti į savo

kraštą. Tokį sprendimą skatina savivaldybės sudaromos sąlygos specialistams ir taikomos studijų rėmimo priemonės. Vykdoma studijų rėmimo programą – baigusius rajono mokyklas numatytas 100 proc. studijų mokesčio kompensavimas, 400 eurų išmoka praktikai ar 5000 eurų vienkartinė išmoka įsidarbinus pagal rajonui reikalingą specialybę, kartu įsipareigojant dirbti savivaldybės įstaigose nustatytą laikotarpį.

Šiuo metu rajono įstaigos iš esmės apsirūpina reikalingais specialistais, tačiau iššūkių išlieka švietimo srityje – labiausiai trūksta švietimo pagalbos specialistų. Į Ignalinos rajoną grįžta ne tik buvę rajono mokiniai – pastebime ir atvykstančias jaunas šeimas, kurios renkasi lėtesnį gyvenimo ritmą bei palankią aplinką vaikams auginti – rajone veikia stipri ikimokyklinio ir neformaliojo ugdymo sistema, mokyklose dirba kvalifikuoti pedagogai. Smagu, kai jauni žmonės, jaunos šeimos ne tik apsigyvena Ignalinoje, bet ir kuria verslą: džiaugiamės kepyklėle „Lile“, baru „Laisvės 65“, kavine „Šeimos virtuvė“, reklamos įmone „O, spauda“, projektu „Pokalbių gidas“ ir kt.

Kokia švietimo padėtis Ignalinos rajone?

Šių metų Lietuvos savivaldybių reitinge pagal švietimo srities rodiklius esame penktoje vietoje. Manome, kad tai yra ne atsitiktinumas, o nuoseklaus visos savivaldybės švietimo bendruomenės darbo rezultatas. Ignalinos

rajonas – ryčiausiai nutolusi, viena rečiausiai apgyvendintų savivaldybių Lietuvoje, todėl vaikų užimtumas ir ugdymo organizavimas reikalauja gerokai daugiau pastangų nei didmiesčiuose. Mūsų savivaldybėje švietimas atlieka platesnę funkciją – padeda mažinti socialinę atskirtį, stiprina bendruomeniškumą ir kuria vaikams galimybes, kurių geografinė ar socialinė aplinka savaime negarantuoja.

Siekiame, kad kuo daugiau vaikų turėtų galimybę kokybiškai ir prasmingai leisti laiką saugioje, ugdančioje aplinkoje: išlaikome, kad ir negausias, ikimokyklinio ugdymo grupes kaimiškose vietovėse; ko gero esame vienintelė savivaldybė, kur tėvai nemoka abonementinio mokesčio už vaikų išlaikymą ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo grupėse; esant poreikiui, užtikriname ikimokyklinukų pavėžėjimą iki/iš mokyklų.

Nuosekliai siekiame neformaliojo vaikų švietimo prieinamumo: turime didelę būrelių pasiūlą – veikia dvi neformaliojo švietimo mokyklos, kuriose ugdymo kokybė ir pasiekimai tikrai aukšti. Užtikriname nemokamą mokinių pavėžėjimą iki neformaliojo vaikų švietimo teikėjų. Ir patys teikėjai vyksta į kaimiškas vietas organizuoti būrelių arčiau mokinių namų. Mokestis už būrelius tėvams gana simbolinis – nuo kelių eurų už sporto, šokio, dailės, keramikos, iki 25 eurų už muzikos formalųjį švietimą papildančias švietimo programas.

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“ leidžiamas nuo 1996 m.
Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Girklys, tel. 8685 39452,

Facebook savzinios leva Cataldo,
cataldoieva@gmail.com

Tiražas 3500 egz.
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai
STRUCTUM
Mano Kraštas

Rezultatai rodo teigiamą dinamiką: gerėja mokinių lankomumas, mokslo pasiekimai, o pagal laimėjimus olimpiadose savivaldybė užima lyderiaujančias pozicijas šalyje. Galimybių tobulėti visada yra, ypač kai savivaldybės švietimo vizija – laimingas, savimi ir kitais pasitikintis, išsilavinęs ir sveikas žmogus, kuriantis gerovę savo krašte.

taikymas lankymui (paplūdimio, automobilių aikštelių ir kt. infrastruktūros įrengimas), riedučių tako atnaujinimas, poilsio vietų sukūrimas, turizmo infrastruktūros įrengimas Ignalinos Sporto gatvėje, Paplovinio ežero pritaikymas lankymui, Adomo Hrebnickio muziejaus ir sodo Rojaus kaime tvarkymas, verslų bendradarby-

tės erdvės įkūrimas Lietuvos žiemos sporto centre ir kt. Šiais projektais siekiame didinti krašto žinomumą, patrauklumą, sudaryti geresnes sąlygas turizmo ir poilsio paslaugų plėtrai.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Lina Kovalevskienė

Kuo Jums ir Ignalinos rajono savivaldybei svarbūs 2026-ieji?

Šiomet Ignalina mini gražią sukaktį – 160-ąjį miesto gimtadienį. Tai ne tik skaičius istorijos puslapiuose, bet ir gyvas pasakojimas apie žmones, kurie čia gyveno, kūrė, puoselėjo ir mylėjo savo kraštą, išlaikė aukštaitišką dvasią. Ignalina gali džiaugtis ne tik Dievo dovanota gamta, bet ir vis augančiu bendruomeniškumu. Miesto šventės kasmet suburia gyventojus, kraštiečius ir svečius bendram džiaugsmingam pasibuvimui.

Šventiniai renginiai vyks liepos 14–19 dienomis (pagrindinė šventės diena – liepos 18-oji). Kviečiame švęsti 160 valandų, suburti 160-ies ignalinių balsų chorą premjerinei dainai, kalbėti apie 160 priežasčių mylėti Ignaliną. Linkiu, kad Ignalinos gimtadienis būtų proga didžiuotis tuo, kas nuveikta, prisiminti miesto istoriją ir drąsiai žvelgti į ateitį.

Na, o šie metai mums svarbūs ir svarbiais darbais. Savivaldybės administracija pradėjo įgyvendinti 9 funkcinės zonos VIZA viešosios infrastruktūros projektus, kurių bendra jų vertė – 9,853 mln. eurų, savivaldybės prisidėjimas – 1,510 mln. eurų. Projektai turi tam tikrą kompleksiskumą, skirti ir rajono, ir Ignalinos kurortinės teritorijos turistiniam stiprinimui. Tai Ignalinos paplūdimio prie Gavio ežero tvarkymas, pėsčiųjų ir dviratininkų tako Ignalina–Palūšė tiesimas, Lūšių ežero pakrantės pri-

GAMTOS IR KULTŪROS SINERGIJOS MIESTE VISAGINE

Glorija ŠEIDER

„Visaginas šiandien yra modernus, atviras ir nuolat besikeičiantis miestas, o 2026-ųjų tikslai tampa dar vienu svarbiu žingsniu kuriant jo ateitį“, – sako Visagino savivaldybės meras Erlandas Galaguz.

EFEKTYVESNIAI IŠTEKLIŲ NAUDOJIMUI

Meras akcentuoja, kad 2026-ieji Visaginui yra augimo, ambicingų sprendimų ir bendruomenės stiprinimo metai. „Nuosekliai dirbame, kad Visaginas būtų pirmaujantis, patrauklus, gyvas miestas, kuriame gera auginti vaikus, kurti šeimą, dirbti ir planuoti ateitį. Tarp svarbiausių mūsų prioritetų – investicijos į ugdymo įstaigas, sporto infrastruktūrą, viešąsias erdves ir projektus, kurie ilgainiui leis savivaldybei efektyviau naudoti turimus išteklius: saulės parkas, laisvoji ekonominė zona“, – savivaldybės veiklą apibūdina Erlandas Galaguz. – Šiomet ypač intensyviai tęsiame susisiekimo gerinimo darbus, ieškome sprendimų dėl įvažiavimo į miestą kelių remonto, aktyviai dirbame stiprindami regioninį bendradarbiavimą bei plėtojame ryšius su miestais partneriais. Esu įsitikinęs, kad stiprus miestas prasideda nuo stiprios bendruomenės, todėl kiekvienas mūsų sprendimas pirmiausia orientuotas į žmogų ir jo gyvenimo kokybę“.

POSTŪMIS ŠVIETIMUI – TŪKSTANTMEČIO MOKYKLA

Įvairaus vertinimo sulaukia rajonų švietimas. Mažėjant mokinių skaičiui iškyla dalies ugdymo įstaigų išlikimo grėsmė. Neretai sklando nuomonė, kad regionuose su didesnėmis problemomis susiduria ugdymo procesas. „Švietimas šiandien yra viena svarbiausių Visagino savivaldybės stiprybių ir prioritetinių sričių. Džiaugiamės, kad mūsų mokyklų pasiekimai vis ryškiau

matomi nacionaliniu mastu, – pozityviu požiriu dalijasi meras. – 2026 metų žurnalo „Reitingai“ duomenys rodo, kad Visagino ugdymo įstaigos išsiskiria nuosekliu darbu, mokinių pažanga ir stiprėjančia ugdymo kokybe. Ypač didžiuojamės Visagino „Žiburio“ pagrindine mokykla, kuri 2022 ir 2025 metais buvo pirmoji Lietuvoje pagal lietuvių kalbos ir matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatus. Tarp stipriausių šalies gimnazijų minima ir Visagino „Atgimimo“ gimnazija, o „Verdenės“ gimnazija išsiskiria aktyviu mokinių dalyvavimu olimpiadose ir stipriu neformaliuoju ugdymu, nors, mano vertinimu, Visagine po pamokų tiek daug kokybiškų veiklų vaikams, kad mes tiesiog nenukonkuruojami“.

Mero teigimu, svarbus postūmis švietimo kokybei buvo ir sėkmingai įgyvendintas projektas „Tūkstantmečio mokyklos I“. Jo metu modernizuotos mokymosi erdvės, įrengtos laboratorijos, sensorinės ir alternatyvios ugdymo aplinkos, atnaujinta mokymo įranga.

„Aukšti akademiniai pasiekimai liudija kasdienį atsakingą darbą, augantį pasitikėjimą mokykla ir stiprėjančią Visagino švietimo kokybę. Siekiame, kad kiekvienas vaikas Visagine turėtų galimybę augti saugioje, šiuolaikiškoje ir motyvuojančioje aplinkoje. Esu įsitikinęs, kad stipri mokykla yra stipraus miesto pagrindas, todėl investicijos į švietimą ir toliau išliks vienu svarbiausių mūsų prioritetų“, – teigia Erlandas Galaguz.

SVARBIAUSIA – DIALOGAS

Šiomet Seimo pakvietimu didesnis dėmesys skiriamas tautinėms bendrijoms. Visaginas – daugiatautis miestas.

„Tikiu, kad Visaginas nuo pat savo įkūrimo buvo ir išlieka vienu unikaliausių Lietuvos miestų. Čia gyvena daugiau nei 40 tautybių žmonės, todėl pagarba kultūrų įvairovei mums nėra apie politinius sprendimus, o daugiau apie kasdienę, ryškią ir draugišką gyvenimo patirtį, – pabrėžia meras. – Manau, kad Lietuvos tautinių mažumų politika turi būti grindžiama dialogu, pagarba ir galimybe kiekvienam žmogui išsaugoti savo kultūrinį tapatumą, kartu aktyviai dalyvaujant valstybės gyvenime. Visaginas yra puikus pavyzdys, kaip skirtingos kalbos, tradicijos ir kultūros gali ne skirti, o vienyti žmones“.

Pašnekovo teigimu, šią vasarą tai atsispindi ir Visagino renginiuose. Jau birželio 13 dieną Santarvės aikštėje vyko pirmą kartą organizuojamas gastronomicinis ir kultūrinis festivalis „Koldūnų kultūra“. Tai buvo būtent ta šventė, kurioje susitiko įvairių tautų tradicijos, receptai ir istorijos. „Kviečiame komandas pristatyti skirtingų šalių koldūnų variacijas – nuo lietuviškų iki lenkiškų pierogi ar gruziniškų khinkali. Tikiu,

kad būtent tokie renginiai geriausiai atspindi tikrąją Visagino dvasią, – sako meras. – Šią vasarą, kaip ir kasmet, Visagino gyventojų ir svečių laukia gausus kultūrinių, sporto ir bendruomeninių renginių kalendorius – intensyviausią metų turėsime nuo liepos 31 d. iki pat rugpjūčio 8-osios – daugiau nei savaitę intensyviai švėsime 51-ąjį miesto gimtadienį. Džiugu, kad statistika rodo augantį kultūrinių renginių lankomumą mūsų mieste. Tai reiškia, kad žmonės nori būti kartu, domisi kultūra ir aktyviai dalyvauja bendruomenės gyvenime.

Taip pat nuoširdžiai kviečiu atrasti ne tik renginius, bet ir išskirtinę miesto aplinką – ežerus, miškus, dviračių takus, aktyvaus laisvalaikio galimybes. Norime, kad kiekvienas čia atvykęs pajustų tai, kuo didžiuojamės mes patys – atvirą, svetingą ir gyvą miestą. Atvykus į Visaginą, jus pasitiks moderni autobusų stotis, visai čia pat galėsite pasivaikščioti atnaujintoje Sedulinos alėjoje, pasidžiaugti šokančio fontano melodijomis, o jei sutems – nesijaudinkite, nes atnaujintas miesto apšvietimas užtikrins saugumo ir jaukumo jausmą. Lauksime Jūsų Visagine – gamtos ir kultūros sinergijos mieste!“

Zarasų rajono savivaldybė planuoja iki 2029 metų pastatyti modernų Laisvalaikio ir sveikatingumo centrą, kuris apjungs sveikatinimo paslaugas, sporto ir laisvalaikio galimybes bei apgyvendinimą.

KAS SLYPI UŽ GRAŽIŲ PEIZAŽŲ ZARASUOSE?

Birželio 10 d. Zarasų rajono savivaldybėje lankėsi turizmo konsultantas Henning Klarlund iš įmonės „Klarlund Consult“ (Danija). Susitikime buvo pabrėžta, kad Zarasų kraštas turi stiprų gamtinį pagrindą – ežerus, vandens kraštovaizdį, paplūdimius, gamtos ir aktyvaus poilsio galimybes. Tačiau kartu pažymėta, kad už šių gražių peizažų slypi dar daugiau: kaimų istorijos, maisto kultūra, vietos amatai, žmonių patirtys ir bendruomenių savitumas. Būtent tai galėtų tapti išskirtine Zarasų krašto turizmo kryptimi. Apie šio krašto patrauklumui svarbius projektus ir darbus kalbamės su Zarasų rajono savivaldybės mere Nijole Guobiene.

Nijolė GUOBIENĖ
Zarasų rajono savivaldybės merė

Gerb. mere, prasidėjusi vasara net didžiausius namisėdas suvilioja pakeliauti. Kuo šiemet svečius nustebins žavus ežerų kraštas – Zarasų rajonas? Kur patartumėte pailsėti, ką pamatyti?

Zarasų kraštas vasarą kviečia atrasti tai, kuo didžiojamės labiausiai – įspūdinga ežerų gausa, gamtos ramybė ir aktyviu laisvalaikiu. Turime daugiau nei 300 ežerų, todėl kiekvienas gali rasti sau tinkamą poilsio būdą – nuo ramaus pasivaikščiojimo pakrantėmis iki vandens pramogų, žygių, lankytinų objektų ar dviračių maršrutų.

Svečiams visada rekomenduoju aplankyti Zarasų ežero Didžiąją salą, pamatyti unikaliją „kupolę“ – originalų ir modernų statinį, pelniusį geriausio 2021 metų rekreacinės architektūros kūrinio apdovanojimą, Zarasų apžvalgos ratą, Saukų galerijoje, kuri puikiai tinka ne tik meno mėgėjams, bet kiekvienam, norinčiam susipažinti su regiono istorija ir kūryba, senolį Stelmuzės ažuola, Gražutės regioninį parką, Sartų ežerą, Antazavės ir Kamariškių dvarus bei Dusetų apylinkes. Šiemet taip pat laukia gausi kultūrinių renginių programa, miesto šventė, koncertai ir bendruomenių organizuojamos veiklos. Visus mūsų renginius patogiai galite rasti pusla-

pyje www.renginiaiazarasuose.lt. Esu tikra, kad kiekvienas apsilankęs atras mūsų rajone savo mėgstamą kampelį.

Neseniai įvyko Lietuvos kurortų asociacijos suvažiavimas. Zarasai kol kas turi kurortinės teritorijos statusą, nors labai norisi tikėti, kad netrukus taps kurortu. Kiek kurortų ir kurortinių teritorijų plėtrai palankūs Lietuvos įstatymai?

Lietuvoje kurortų ir kurortinių teritorijų statusas suteikia papildomų galimybių plėtoti turizmą, sveikatinimą ir rekreaciją, tačiau kartu kelia ir nemažai reikalavimų. Savivaldybės siekdamas statuso investuoja į infrastruktūrą, aplinkos kokybę, viešąsias erdves bei paslaugų prieinamumą, kviečiame investuoti mūsų rajone kuriant verslus.

Manau, kad valstybės dėmesys kurortinėms teritorijoms galėtų būti dar didesnis, ypač kalbant apie tikslines investicijas ir teisinį reguliavimą, kuris skatintų spartesnę tokių vietovių plėtrą. Statybos įstatymas apriboja galimybes investuotojams, todėl, mano požiūriu jis, taisytinas. Zarasai turi visas prielaidas tapti pilnaverčiu kurortu – išskirtinę gamtą, vandens telkinius, aktyvų kultūrinį gyvenimą ir nuosekliai gerinamą infrastruktūrą.

Kiek žinau, viena priežasčių, trukdančių Zarasams tapti kurortu, yra per miestą važiuojantys vilkikai. Metų pradžioje pasidalijote gera žinia, kad aplinkkelio statybos juda norima kryptimi. Tai galų gale Zarasai galės tapti rytų Lietuvos kurortu?

Aplinkkelio projektas yra vienas svarbiausių Zarasų ateities projektų. Jis reikšmingas ne tik siekiant kurorto statuso, bet ir gerinant gyventojų gyvenimo kokybę, eismo saugumą bei miesto patrauklumą turistams.

Šiuo metu projektas sparčiai vystosi, jau nupirkti projektavimo darbai, paskelbtas konkursas aplinkkelio rangovui. Statybos gali trukti iki 3 metų, tačiau esame tikri, kad pasieksime dešimtmečių laukto rezultato. Žinoma, tokio masto infrastruktūros projektai priklauso nuo daugelio institucijų sprendimų ir finansavimo galimybių, tačiau esame nusiteikę optimistiškai. Tikiu, kad aplinkkelis taps svarbiu žingsniu stiprinant Zarasų, kaip vieno patraukliausių kurortų Lietuvoje, pozicijas. Taip pat labai svarbu paminėti, kad šiuo metu rekonstruojamas viadukas kelyje Vilnius–Švenčionys–Zarasai (A6), darbus planuojama užbaigti iki 2026 m. lapkričio, o taip pat laukiame tilto tarp Zarasų ir Zarasaičio ežerų (A6 kelias, 180,150 km) darbų pradžios.

Zarasų rajono savivaldybė daug daro kurdama poilsui reikalingą ir šiuolaikišką infrastruktūrą. Jei neklystu, 2026 metų pirmoje pusėje planuojama pradėti Zarasų rajonui ir visai Rytų Lietuvai svarbaus objekto – Laisvalaikio ir sveikatingumo centro statybas. Kokia situacija?

Laisvalaikio ir sveikatingumo centro projektas yra vienas strategiškai svarbiausių mūsų savivaldybei. Siekiame sukurti modernų, įvairioms amžiaus grupėms pritaikytą objektą, kuris tarnautų ne tik Zarasų gyventojams, bet ir visai Lietuvai.

Zarasų rajono savivaldybė planuoja iki 2029 metų pastatyti modernų Laisvalaikio ir sveikatingumo centrą, kuris apjungs tiek sveikatinimo paslaugas, tiek sporto ir laisvalaikio galimybes bei apgyvendinimą. Projekte taip pat bus atnaujintas Magučių stadionas, pritaikant jį įvairioms sporto šakoms, įskaitant lengvąją atletiką, padelį, tenisą ir mini futbolą. Sveikatai ir atsipalaidavimui veiks baseinai, SPA zona, pirčių kompleksai, sveikatinimo paslaugos. Aktyvaus laisvalaikio mėgėjams bus įrengta universali sporto salė, erdvės aerobikai, kovos menams bei vaikų pramogų zona. Centre įsikurs kavinė, sporto klubas ir apgyvendinimo korpusas. Taip pat bus sutvarkyta Zarasaičio ežero pakrantė ir įrengta prieplauka, suteikianti galimybes poilsui ir vandens pramogoms.

Šiuo metu vykdomi pasirengimo darbai, derinami projektiniai sprendiniai ir finansavimo klausimai. Mūsų tikslas – kuo greičiau pradėti statybos darbų etapą ir užtikrinti, kad projektas būtų įgyvendintas kokybiškai bei efektyviai.

Esame įsitikinę, kad centras taps svarbiu traukos objektu, stiprins gyventojų fizinį aktyvumą, gerins paslaugų prieinamumą ir prisidės prie turizmo plėtros, profesionalaus sporto vystymo.

Gegužės 19 d. Zarasams buvo įteiktas sertifikatas, liudijantis, kad Sartų žirgų lenktynių tradicija įrašyta į Lietuvos nematerialaus nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą. Metų pradžioje buvo paskelbta, kad Zarasai yra trečioje savivaldybių kultūros indekso reitingo pozicijoje. Kas lėmė aukštus įvertinimus kultūroje?

Šis įvertinimas pirmiausia yra mūsų kultūros bendruomenės nuopelnas. Zarasų krašte aktyviai veikia kultūros centrai, biblioteka, muziejus, mėgėjų meno kolektyvai ir nevyriausybinės organizacijos, kurios mano požiūriu profesionaliai puoselėja Zarasų krašto kultūrinį gyvenimą.

Didžiojamės ne tik Sartų žirgų lenktynių tradicija, bet ir gausybė festivalių, edukacinių projektų, profesionalaus meno renginių bei stipriomis vietos bendruomenių iniciatyvomis. Vienas ryškiausių pastarųjų metų kultūrinių reiškinių – Sartų profesionalaus teatro festivalis, į Zarasų kraštą pritraukiantis aukščiausio lygio scenos meno kūrėjus ir žiurovus iš visos Lietuvos.

Kultūrinį gyvenimą nuolat papildo ir naujos iniciatyvos. Šiemet visą vasarą kiekvieną trečiadienį prie unikalsios Zarasų kupolės vyks „Water Music“ koncertų ciklas, kviesiantis gyventojus ir svečius mėgautis muzika išskirtinėje gamtos aplinkoje. Džiugu, kad rajone stiprėja ir profesionaliosios muzikos tradicijos – susikūrė Zarasų fortepijonų trio, kuris prisideda prie aukštos meninės kokybės renginių kūrimo ir regiono kultūrinio identiteto stiprinimo.

Ypatingai džiaugiamės, kad 2028 metais Zarasai antrą kartą taps Lietuvos kultūros sostine. Tai ne tik reikšmingas pripažinimas, bet ir galimybė dar plačiau pristatyti miesto kultūrinį potencialą, kūrybines iniciatyvas bei aktyvią bendruomenę nacionaliniu mastu.

Kultūra mūsų krašte nėra tik renginiai, daug lemia žmonių bendrystė, tradicijų puoselėjimas, kūrybiškumo skatinimas ir gebėjimas kurti naujas kultūrinės tradicijas. Aukšta vieta kultūros indekse rodo, kad nuoseklus darbas, investicijos ir bendradarbiavimas padeda pasiekti rezultatų.

Ir pabaigai, 2026-ieji jau įpusėjo, kokie šie metai yra Jums asmeniškai ir rajono savivaldybei?

2026-ieji – intensyvių darbų, svarbių sprendimų ir naujų galimybių metai. Savivaldybėje tęsiame pradėtus infrastruktūros projektus, investuojame į švietimą, kultūrą, viešąsias erdves bei gyventojams svarbias paslaugas.

Vienas reikšmingiausių pasiekimų – sėkmingai įgyvendinamas Tūkstantmečio mokyklų projektas, leidžiantis modernizuoti ugdymo aplinką, stiprinti mokytojų kompetencijas ir

kurti šiuolaikiškas mokymosi sąlygas mūsų jaunimui. Nuosekliai renovuojamos rajono mokyklos, gerinama jų infrastruktūra, atnaujinamos erdvės ir ugdymo priemonės. Investuojama ne tik į pastatus, bet ir į jaunų žmonių ateitį.

Svarbu paminėti, kad rajono plėtra vyksta ne atsitiktinai, o kryptingai ir atsakingai. Nuosekliai planuojame naujus projektus, aktyviai siekiame pritraukti Europos Sąjungos lėšas ir ieškome įvairių finansavimo galimybių, kurios leidžia įgyvendinti gyventojams svarbias iniciatyvas. Džiaugiuosi profesionaliu ir atsakingu savivaldybės darbuotojų darbu – jų kompetencija, atsidavimas ir nuoširdi meilė savo kraštui yra svarbi daugelio sėkmingų projektų dalis.

Asmeniškai man – tai metai, kurie dar kartą primena, kokia svarbi yra atsakomybė dirbant žmonių labui. Kiekvienas įgyvendintas projektas, kiekviena išspręsta problema ar bendruomenės iniciatyva suteikia motyvacijos judėti pirmyn.

Džiaugiuosi matydama aktyvias bendruomenes, verslo iniciatyvas ir žmones, kurie tiki savo kraštu. Esu įsitikinusi, kad Zarasų rajonas turi didelį potencialą, o mūsų bendromis pastangomis jis tampa vis patrauklesne vieta gyventi, dirbti ir ilsėtis. Tikiu, kad nuoseklus darbas, atsakingas požiūris ir bendras siekis kurti stiprų, modernų ir gyvybingą kraštą leis ir toliau sėkmingai įgyvendinti mūsų užsibrėžtus tikslus.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Utenos miesto panorama ir Vyžuonos parkas.

Marijus KAUKĖNAS
Utenos rajono savivaldybės meras

UTENA – MIESTAS ŽMOGUI

Ne per didelė, bet ir ne per maža. Mėlynuojanti ežerais, žaliuojanti miškais, bet taip pat pulsuoanti savo gyvybe, giliomis pramonės tradicijomis ir darbščiais, veikliais, kūrybingais gyventojais. Tokia yra Utena. Apie kurią gyvenimą Utenos rajone ir kalbamės su šios savivaldybės meru Marijumi Kaukėnu.

Gerb. mere, savivaldybės puslapyje teigiama, kad Utena – miestas žmogui. Kas lemia tokį miesto apibūdinimą?

Taip sakome todėl, kad kiekvienas čia gyvenantis ir atvykstantis gali atrasti taip trūkstamą balansą tarp darbo ir poilsio. Miestas ne tik apsuptas įspūdingos gamtos – miškų, parkų, ežerų, – bet tuo pačiu turi ir šiuolaikiam miestui būdingą infrastruktūrą, kompaktiškus ir tvarkingus kvartalus, kelias minutes trunkantį susisiekimą su bet kuriuo miesto tašku bei įvairų kultūrinį gyvenimą.

Tam, kad šio balanso netrūktų nei pačiame mieste, nei rajone, ir tam, kad gyvenimas čia būtų dar patogesnis, saugesnis ir atliepiantis šiuolaikiškus gyventojų poreikius, pastaraisiais metais atlikta nemažai reikšmingų darbų. Ypač intensyviai vyko susisiekimo infrastruktūros atnaujinimo ir gyvenamosios aplinkos modernizavimo darbai. 2025-aisiais mieste sutvarkyta 13 gatvių, rajone – 3 vietinės reikšmės keliai. Palyginti su ankstesniais metais, skirtas dar didesnis dėmesys daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų tvarkymui, atnaujinant ir išplečiant automobilių stovėjimo aikšteles, remontuojant šaligatvius, įrengiant apšvietimą, žaliąsias zonas ir kt.

Taip pat modernizuota ir sporto bei laisvalaikio infrastruktūra (atnaujintas Dauniškio gimnazijos aikštynas, rekonstruota krepšinio aikštelė Smėlio kvartale, įrengta nauja lauko padelio aikštelė šalia Vyžuonos parko ir kt.), didėjo paslaugų prieinamumas sveikatos ir socialinės apsaugos srityse (mieste rekonstruoti ligoninės Skubiosios medicinos pagalbos ir Reanimacijos skyriai, įkurtas Senjorų dienos centras, rajone įrengti grupinio gyve-

nimo namai ir kt.). Mieste nuolat plečiamas pėsčiųjų ir dviračių tinklas, vykdoma švietimo įstaigų renovacija bei įgyvendinami projektai, kurių dėka pokyčiai matyti visose srityse.

Neseniai Jaunimo reikalų agentūra prie SADM paskelbė, kad Utenos rajono savivaldybė, viena iš jaunimo politikos įgyvendinimo lyderių Lietuvoje. Tad kuo ypatinga uteniškių vykdoma jaunimo politika?

Utenos jaunimas yra girdimas, jų iniciatyvos matomos ir įvertinamos. Mieste kasmet vyksta tradiciniai moksleivių organizuojami renginiai, o viena iš Utenos miesto šventės dienų visuomet dedikuojama būtent jaunimo veikloms. Tad svarbiausia mūsų jaunimo politikoje – pasitikėjimas. Pasitikime savo jaunimu, suteikiame galimybę jiems prisiimti atsakomybę už įvairius projektus ir idėjas, prieš tai jas išdiskutavę Utenos jaunimo reikalų taryboje. Siekdami pristatyti mūsų jaunimo iniciatyvas visai Lietuvai, taip pat dalyvaujame Jaunimo reikalų agentūros organizuojamame konkurse „Lietuvos jaunimo sostinė“. Gaudus savivaldos ir Utenos jaunimo organizacijų ryšys paremtas betarpišku bendravimu, pagalba ir palaikymu, kad iniciatyvos virstų realiais darbais ir veiklomis, įtraukiančiomis visą miestą.

Neseniai abiturientams nuaidėjo paskutinis skambutis, jauni žmonės ir jų tėvai planuoja ateitį, kaip dažnai išvykusieji studijuoti sugrįžta gyventi ir dirbti į Utenos rajoną? Kaip sekasi rajonui apsirūpinti specialistais?

Pastaraisiais metais stebime didesnę jaunų žmonių įsitraukimą į vietos gyvenimą, domėjimąsi karjeros galimybėmis Utenoje. Studijas baigę jaunuoliai linkę pasilikti

dirbti Utenoje, o jaunos šeimos – persikraustyti iš didmiesčių ir čia įsikurti.

Ypač didelis dėmesys Utenoje skiriamas trūkstamų specialybių gydytojų pritraukimui. Jiems numatytas didesnis finansinis paskatinimas, vienkartinės bei kasmetinės išmokos, galimybė gauti palūkanų kompensavimą pirmus 5 metus pirmajam gyvenamajam būstui savivaldybėje įsigyti, taip pat gauti rezidentūros studijų apmokėjimą (įstojus mokytis į valstybės nefinansuojamą rezidentūros studijų programą bei sudarius sutartį su Utenos rajono asmens sveikatos priežiūros įstaiga).

Medicinos studentai pastebimai dažniau pasirenka praktiką atlikti Utenos ligoninėje dėl čia skiriamo didesnio dėmesio kiekvienam studentui – palyginti su didžiųjų miestų ligoninėmis, praktika čia labiau individualizuota, tad sudaromos geresnės sąlygos augti kaip specialistui. 2026-ųjų pradžioje net 3 iš 4 praktiką Utenos ligoninėje pasirinkusių atlikti jaunųjų specialistų kilę iš Utenos krašto.

Be įprastai suteikiamų skatinimo priemonių (paramos būsto įsigijimui ir kitų), savivaldybėje taip pat veikia ir policijos pareigūnų pritraukimo programa (atvykstantiems tarnauti pirminės ar vidurinės grandies pareigūnams skiriamos vienkartinės išmokos), studentų rėmimo programa (dalyvaujant ji, jaunuoliai gali pretenduoti į stipendiją).

Kalbant apie ateities perspektyvas, Utenos darbo rinkoje jos tik plės – šių metų pavasarį įsteigta Utenos pramonės parke kuriama būtina infrastruktūra, skirta įvairių gamyba

„Water Music“ festivalio koncertas Dauniškio ežero pakrantėje.

Atnaujintas sporto aikštynas šalia Utenos Dauniškio gimnazijos.

vystančioms įmonėms. Tai reiškia naujas darbo vietas, didesnę vietos verslo konkurencingumą, platesnes galimybes pritraukti investuotojus ir reikšmingą pokytį ne tik Utenai, bet ir visam regionui.

Utenos miestas ir rajonas – pamėgta ir poilsio vieta. Ką pasiūlytumėte ieškantiems poilsio ir naujų patirčių?

Žinoma, Utena labiausiai žavi savo unikalia gamta, tai – miškų ir ežerų kraštas. Verta pažymėti, jog Utenos rajone yra net 186 ežerai. Vien pačiame Utenos mieste jų net keturi!

Bene labiausiai uteniškių pamėgta vieta – Dauniškio ežero parkas su fontanu. Kasdien vasaros vakarais gyventojai mėgaujasi fontano programa, šnekučiuojasi šalia ežero įsikūrusioje kavinėje „Pakrantės terasa“, o kiekvieną vasaros antradienį susitinka gyvos muzikos vakaruose. Tai – festivalio „Water Music“ koncertai, visą vasarą kuriantys jaukią atmosferą mieste. Visai čia pat – vandens sporto entuziastų pamėgta „Wake Zone UTENA“, kviečianti aktyvioms vandens pramogoms.

Rajono teritorijoje esantys Aukštaitijos nacionalinis ir Labanoro regioninis parkai abiejų tikrai nepaliks. Vasarą nepamirštamus įspūdžius atvykstantieji gali patirti plaukdamiesi pramoginiu laivu giliausiame Lietuvoje Tauragnio ežere ir lankydami jo apylinkes. Sudeikių miestelis ir vaizdinga Alaušo ežero pakrantė jau tapo ne tik vietos gyventojų, bet ir svečių poilsio bei pramogų centru. Čia įrengtos modernios poilsio zonos, treniruokliai, sporto aikštelės, pėsčiųjų takai ir estetiškai sutvarkyta aplinka. Prie ežero vasarą vyksta nemažai kultūros, pramoginių renginių, vandens sporto varžybų. Visai neseniai čia duris atvėrė nauja kavinė „Bonanza 2.0“, kviečianti pasimėgauti išskirtiniais skoniais su vaizdu į Alaušo ežerą.

Kiekvieną besilankantį Utenoje taip pat kviečiu atrasti gatvės meno kultūrą, kuri paverčia paprastą pasivaikščiojimą miesto

gatvėmis unikalia šiuolaikinį meną ir miesto istoriją jungiančia patirtimi. Šiais metais Utenos gatvės meno maršrutą papildė dar vienas kūrinys – Smėlio kvartale esanti siena paversta gyva, kvėpuojančia gatvės meno galerija po atviru dangumi. „Dažų džemas“ – net 90 metrų ilgio kūrinys, sukurtas 15-os Lietuvos menininkų ir užkoduojantis savyje kiekvienam uteniškiui svarbias šio svietos detales: nuo vaisių ir uogų spalvų paletės iki judraus prekybos aikštės ritmo ir net asmenybių.

Mieste taip pat gausu patyriminių edukacijų tiek vaikams, tiek suaugusiems. Nuo savitų ornamentinių kompozicijų kūrimo Utenos kraštotyros muziejuje iki pažintinių žygių Utenos krašto gamtos takais su gamtininku Giedriumi Širka ar gamtinių edukacijų su ornitologe Ingrida Lagūnavičiene. Daug informacijos apie mūsų krašte organizuojamus patyriminius užsiėmimus galima rasti internete: miestaszmogui.lt ir visitutena.lt.

Ką manote apie centrinės valdžios ir savivaldos santykius? Kaip rajono plėtrai atsiliepia pastarųjų metų centrinės valdžios priimti sprendimai?

Darbas savivaldoje nėra vien regionų politikos stiprinimas. Pirmiausia tai buvimas arti žmonių ir kasdienių vietos problemų, kurias sprendžiame, būdami atsakingi savo gyventojams. Centrinės valdžios veiksmuose neretai pasigendame dialogo ir didesnio įsiklausymo, o tai lemia sprendimus, kurie kartais savivaldybėms tampa sunkiai pakeliamą našta. Tad visiškai suprantamas regionų pasipriešinimas, kuomet savivaldybėms bandoma perduoti prastos būklės valstybinės reikšmės regioninius kelius, neskiriant tam finansavimo, arba siūloma įšaldyti nepanaudotus savivaldybių biudžetų likučius. Tokie sprendimai turėtų tiesioginės įtakos regionų gyventojams, apribotų galimybę įgyvendinti numatytus darbus, kultūrą nemenkų iššūkių perplanuojant biudžetą. Kartu su kitų savivaldybių merais

dedame pastangas, kad tokie centrinės valdžios sprendimai nebūtų priimti ir tikimės, kad su savivalda bus kalbamasi iš anksto, dar prieš teikiant panašius siūlymus.

Kuo Jums ir Utenos rajono savivaldybei svarbūs 2026-ieji?

Savivaldybės vadovų komandai ir administracijos darbuotojams svarbūs kiekvienais metais, nes juos pasitinkame su vis aukštesniais tikslais ir ambicingesniais projektais, kurie svarbūs visam rajonui. Šie metai Utenoje žymi ilgai lauktą Utenos daugiaviečio sporto centro plaukimo baseino rekonstrukcijos darbų pradžią – progresas jau matyti, o galutiniam rezultate turėsime modernų baseiną su poilsio erdvėmis, SPA zona, pirtimis ir kitais įrengimais. Utenos mieste esančiame didžiausiame Vyžuonos parke šią vasarą atidaroma nauja aktyvus laisvalaikio zona – laipynių trasa! Taip pat pradedami BMX, riedlenčių parko įrengimo, ledo aikštelės bei Jaunimo erdvės miesto sode statybos darbai.

O ypatingi šie metai tuo, kad minime jubiliejinį 765-ąjį miesto gimtadienį. Šia proga Utenos miesto šventė virs trijų dienų festivaliu, kuris suburs gyventojus, sukviess išvykusius uteniškius sugrįžti namo, o svečius – mėgautis žinomų Lietuvos atlikėjų koncertais, dalyvauti sporto ir kultūros pramogose, išragauti, pažinti ir atrasti Uteną. Gimtadienio tema – „765 istorijos apie Uteną“. Leisimės į trijų dienų nuotykių ir kartu atrasime 765 istorijas apie mūsų mylimą miestą: per muziką, susitikimus, kūrybą ir bendrystę atsivers Utenos praeities ir dabarties pasakojimai, kuriuos kartu patirsime iš naujo. 2026-ųjų rugpjūčio 27–29 dienomis kviečiu planuoti kelionę į Uteną! Susipažinti su detalesne miesto šventės programa galima specialiai šiai progai sukurtoje interneto svetainėje utena765.lt.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Irma Pimpickaitė

Molėtų Pastovio ežero pakrantė. Atnaujiname paplūdimyje rasite įrengtas aktyvaus sporto ir vaikų žaidimų zonas, vandens turizmui skirtus baidarių lieptus.

Saulius JAUNEIKA
Molėtų rajono savivaldybės meras

MOLėtų KRAŠTAS: SĄLYGOS, KURIŲ GALI PAVYDĖTI IR DIDESNIŲ MIESTŲ GYVENTOJAI

„Mūsų siekis – kurti žmonėms patogų gyventi aplinką, kad išvykusieji norėtų čia sugrįžti gyventi, kad turistus nuolat viliotų mūsų rajono unikalūs gamtos ir paveldo derinys, pramogos, šventės, koncertai“, – sako Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika.

Justė BRIGĖ

GERINAMA INFRASTRUKTŪRA

Kaip teigia Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika, nuosekliai atnaujinamos miesto viešosios erdvės, tiesiami pėsčiųjų ir dviračių takai, daug investuota į paslaugų kokybės gerinimą, gatvių rekonstrukciją, investicijoms tinkamų teritorijų vystymą, į vietų skaičiaus didinimą darželiuose, mokyklų aprūpinimą, socialinių ir sveiktos paslaugų plėtrą. Suintensyvėjo gyvenamoji statyba, taip pat ir daugiabučių. Patraukliais traukos centrais tapo nauji miesto sporto aikštynai, baseinas su savo įvairiomis paslaugomis. „Kuriam tokias gyvenimo kokybės sąlygas, kurių gali pavydėti ir didesnių miestų gyventojai. Naujų impulsų krašto plėtrai suteikė ir „Teltonikos“ atėjimas bei kitų verslų plėtra, ir baigiamas modernizuoti vadinamasis betonkelis, gerokai spartinantis vilniečių susisiekimą su Molėtais, – pastarųjų metų pokyčiais pasidžiaugia meras, o pasiteiravus, ar rajono patrauklumas padeda susigrąžinti studijuoti išvykusius jaunus žmones ir kaip sekasi apsirūpinti rajonui reikalingais specialistais teisė. – Žinoma, norėtusi, kad grįžtančiųjų būtų daugiau – ir tai yra iššūkis visiems kaimiškiesiems rajonams. Visgi matome ir geras tendencijas. Pas mus jau keleri metai yra skiriama jaunoms šeimoms

parama pirmajam būstui (2025 m. ja pasinaudojo 17 šeimų), taikomos finansinės paskatos pritraukti pedagogams ir medikams, skiriama finansinė parama policijos pareigūnams (pernai dviem). Savivaldybės įstaigos kol kas nesusiduria su specialistų stygiu. Kai kuriose įstaigose matome darbuotojų kartų kaitą – ateina dirbti jaunesnės kartos specialistai. Planuodami specialistų pritraukimą, jų poreikį skaičiuojame penkeriems metams į priekį. Kita vertus, matome, kad mūsų kraštą gyventi renkasi vis daugiau kitų savivaldybių gyventojų, čia kuriasi vis daugiau vilniečių“.

Tačiau kalbant apie savivaldos ir centrinės valdžios santykius, meras pirmiausia pasigenda didesnio pasitikėjimo savivaldybėmis, darbinės komunikacijos prieš centrinei valdžiai priimančiais sprendimus. „Mes geriausiai matome vietos situaciją, žmonių kasdienius poreikius ir planuojamų sprendimų įtaką jų gyvenimui. Kartais sprendimai priimami neįsigilinus į realią padėtį, o įgyvendinimas nuleidžiant mums, netgi retsykiais neskiriant ir lėšų. Taigi visada labai svarbu centrinės ir vietos valdžių dialogas“, – pabrėžia Saulius Jauneika.

ŠIUOLAIKIŠKUMAS UGDYMO ĮSTAIGOSE

Tarp savivaldybės rūpesčių – švietimas. Nuo jo priklauso, kokia rytdienos specialistų

kaita šalyje ir jos regionuose. Ugdymo įstaigų reitingai įtakos turi ir renkantis nuolatinę gyvenamąją vietą. „Nuosekliai atnaujiname mokyklas ir vaikų darželius, neformaliojo švietimo įstaigas, geriname jų infrastruktūrą, diegiam šiuolaikines priemones, – nuveiktus darbus apžvelgia Saulius Jauneika. – Didelė investicija mokykloms buvo Tūkstantmečio mokyklų programa. 90 procentų jos lėšų skyrėme mokyklų įrangai, mokymo priemonėms ir pedagogų kvalifikacijai bei naujoms veikloms su mokiniais. Pagal ugdymo kokybės rezultatus savivaldybių kompleksiniame reitinge mūsų švietimas vertinamas aukščiausia iš visų sričių – užima antrąją vietą. Didelį dėmesį skiriame įtraukiamam ugdymui ir švietimo pagalbai, rajone diegiami „Visiškos įtraukties“ ir „Visos dienos mokyklos“ modeliai. Šiandien švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis sudaro 93,2 procento“.

RYŠKUS BENDRUOMENIŲ INDĖLIS

Pasiteiravus, kaip prie rajono patrauklumo didinimo, turizmo paslaugų teikimo prisideda bendruomenės, meras joms negaili gerų žodžių. „Be aktyvių molėtiškių iniciatyvų, bendruomenių veiklų, nebūtų ir tikrųjų Molėtų. Būtent žmonės kuria mūsų krašto gyvybę, puoselėja tradicijas, kuria verslus. Pavyzdžių daug. Dubingių bendruomenė, sutelkusi ir čionykščius, ir vasaros molėtiškius-sodybiečius, ne tik puoselėja savo krašto paveldą, bet ir organizuoja jau visoj Lietuvoj žinomą Dubingių muzikos festivalį, rutulioja idėją atstatyti saloje Radvilų pilį, organizuoja miestelio

šventes. Tokios iniciatyvos skatina ir savivaldos dėmesį šio krašto infrastruktūrai, jo viešosioms erdvėms. Visai nauja yra alantiškių muzikos festivalio sumanymas. Mindūnų kraštas puoselėja ežerų žvejybos tradicijas, jau daug metų rengia žiemos žūklės šventes. Videniškiei ir Giedraičiai kasmet kviečia į renginius, piligrimystės žygius Palaimintojo Mykolo Giedraičio garbei. Būtent bendruomenės puoselėja savo vietos dvasią. Savivaldybė savo ruožtu bendruomenių veikloms yra patvirtinusi kultūrinės veiklos finansavimo „krepšelį“ bei dalyvaujamojo biudžeto principą seniūnaitijų iniciatyvoms įgyvendinti“, – bendruomenių indėlį vardija pašnekovas.

DARBŲ METAI

„Šie metai – tai pradėtų darbų ir projektų įgyvendinimo metai, – pasiteiravus, kuo Molėtų rajono savivaldybei ir jam pačiam svarbūs 2026-ieji, teigia meras. – Dera darbai ateičiai ir svarbūs mūsų molėtiškių dabarčiai. Mes tęsiame didelius infrastruktūrinius projektus, kaip Vandens pažinimo ir Bendradarbiystės centrai, finansuojamus ES lėšomis. Jie turėtų tapti nauju Molėtų krašto raidos postūmiu. Kitas prioritetas yra gyvenimo kokybės sąlygų gerinimas. Tai siejasi su sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų prieinamumu, su dėmesiu vietiniams keliams, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrai, gyvenamajai aplinkai“.

Nuosekliai atnaujinamos mokyklos ir vaikų darželiai.

Molėtų kultūros centras ir krašto muziejus.

NAUJAS KAIMYNINIŲ SAVIVALDYBIŲ BENDRADARBIAVIMO ETAPAS

Birželio 10 d. Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika ir Vilniaus rajono savivaldybės meras Robert Duchnevič pasirašė ketinimų protokolą, žymintį naują kaimyninių savivaldybių bendradarbiavimo etapą. Dokumentas įtvirtina abiejų rajonų ryžtą kartu siekti pokyčių, racionaliai išnaudoti turimus išteklius ir kurti tvaresnę regiono ateitį.

Vilniaus rajono savivaldybės mero Roberto Duchnevič teigimu, ši partnerystė suteiks naują impulsą bendriems projektams ir atvers daugiau praktinių galimybių abiejų kraštų plėtrai.

„Pasirašytas dokumentas išreiškia tvirtą abiejų savivaldybių valią bendradarbiauti ir nubrėžia aiškias gaires ateities susitarimams. Vilniaus ir Molėtų rajonai kartu sieks regionui naudingų pokyčių – nuo patogesnio susisiekimo ir verslumo skatinimo iki geresnių paslaugų

bei platesnių laisvalaikio galimybių. Esu įsitikinęs, kad sujungę turimus išteklius, patirtį ir idėjas, kursime palankesnę ekonominę ir socialinę aplinką“, – pažymi meras R. Duchnevič.

„Molėtų ir Vilniaus rajonus sieja ne tik kaimynystė, bet ir bendras supratimas, kad žmonių gyvenimo kokybė priklauso nuo gebėjimo telkti jėgas, dalintis patirtimi ir ieškoti bendrų sprendimų. Esu įsitikinęs, kad glaudesnis bendradarbiavimas leis geriau išnaudoti abiejų savivaldybių stiprybes ir kartu įgyvendinti iniciatyvas, kurios prisidės prie mūsų žmonių gerovės. Šis ketinimų protokolą žymi naują partnerystės etapą, atveriantį daugiau galimybių darniai plėtrai, turizmo potencialo stiprinimui, viešųjų paslaugų kokybės gerinimui ir bendrų sprendimų paieškai. Tikiu, kad veikdami kartu galėsime dar geriau atliepti gyventojų poreikius ir kurti stiprią kaimynystę, kuri bus naudinga tiek šiandien, tiek ateityje“, – pabrėžia Molėtų rajono savivaldybės meras Saulius Jauneika.

Siekiant užtikrinti sklandų partnerystės įgyvendinimą, bus steigiamos bendros specialistų darbo grupės bei parengtas 2027–2029 metų bendrų veiksmų ir priemonių planas.

Susitikimo metu savivaldybių atstovai taip pat aptarė bendradarbiavimo galimybes civilinės saugos srityje ir pasidalijo įžvalgomis dėl tarpusavio pagalbos mechanizmų ekstremalių situacijų metu. Greta saugumo klausimų, dėmesys buvo skirtas kultūrinei partnerystei – diskutuota apie Šv. Jokūbo piligrimų kelią kaip svarbią jungtį, padedančią suartinti Vilniaus rajono ir Molėtų rajono bendruomenes bei puoselėti bendrą šių kraštų paveldą.

Sutarties pasirašymui bus reikalingas abiejų rajonų tarybų pritarimas. Tikima, kad ši partnerystė peraus į tvarias, inovatyvias ir apčiuopiamą naudą gyventojams nešančias veiklas.

Švenčionių kraštas jau seniai pelnė baidarininkų simpatijas.

Rimantas KLIPČIUS
Švenčionių rajono savivaldybės meras

ŠVENČIONIŲ KRAŠTUI 2026-IEJI – SUKAKČIŲ METAI

„2026-uosius matome kaip metus, kai kartu susitinka mūsų krašto istorija ir ateitis. Viena vertus, švenčiame garbingas sukaktis ir puoselėjame savo tapatybę, kita vertus – įgyvendiname ambicingus projektus, kurie kuria modernesnę, patrauklesnę ir konkurencingesnę Švenčionių rajoną. Tai metai, kurie neabejotinai paliks ryškų pėdsaką mūsų krašto istorijoje ir taps svarbiu žingsniu siekiant ilgalaikės rajono pažangos“ – teigia Švenčionių rajono savivaldybės meras Rimantas Klipčius.

Gerb. mere, Švenčionių kraštas dažniausiai apibūdinamas kaip baidarininkų itin mėgstama vietovė. Kuo baidarininkus nudžiuginote šią vasarą?

Išties Švenčionių kraštas jau seniai pelnė baidarininkų simpatijas. Mūsų rajone keliautojų laukia vieni gražiausių vandens maršrutų Lietuvoje – Žeimeną, Lakają, Kiauną, Būką. Tai upės, leidžiančios mėgautis ne tik aktyviu poilsiu, bet ir išskirtine gamta.

Vis dėlto šiandien turistus traukia ne vien gamta. Didelis mūsų krašto privalumas – vietos verslininkai ir turizmo paslaugų teikėjai. Jie yra lankstūs, greitai prisitaiko prie lankytojų poreikių, siūlo kokybišką aptarnavimą, patogų transportavimą, apgyvendinimą ir įvairias papildomas paslaugas. Dėl to žmonės gali ne tik patogiai suplanuoti plaukimą baidarėmis, bet ir praleisti mūsų krašte visą savaitgalį ar net ilgesnes atostogas.

Džiugu, kad Švenčionių rajonas vis dažniau tampa ne vien vienos dienos išvykos, o visaverčio poilsio kryptimi. Atvykę žmonės atranda ne tik upes, bet ir mūsų ežerus, miškus, pažintinius takus, kultūros paveldą bei nuosirdų svetingumą. Būtent tai, manau, ir skatina lankytojus sugrįžti.

Kokiomis kitomis naujovėmis ieškančius poilsio ir naujų patirčių stebins kraštas?

Jau netrukus lankytojus pasitikės atsinaujinęs Nalšios muziejus. Moderni ekspozicija leis šiuo-

laikiškai ir interaktyviai pažinti mūsų krašto istoriją, kultūrą bei žmones. Tai bus dar viena svarbi traukos vieta visiems, norintiems giliau pažinti Švenčionių krašto tapatybę.

Aktyvaus laisvalaikio mėgėjams vis daugiau galimybių siūlo Sarių vandens batutų parkas, šiemet pradedantis antrąjį veiklos sezoną. Tai vienas didžiausių tokio tipo parkų Lietuvoje, tapęs patrauklia vieta šeimoms, jaunimui ir visiems, ieškantiems aktyvių pramogų gamtos apsuptyje.

Svarbi naujiena – Švenčionėliuose plėtojama dviračių takų infrastruktūra. Nuosekliai kuriamos sąlygos aktyviam judėjimui, todėl Švenčionėliai žengia aiškų žingsnį link dviratininkams draugiško miesto statuso. Tikime, kad ateityje tai taps dar viena išskirtine šios vietovės stiprybe.

Pastebime ir augantį susidomėjimą teminėmis ekskursijomis bei netradicinėmis pažinimo formomis, tarp jų – tamsiojo turizmo patirtys, atskleidžiančios mažiau žinomus mūsų krašto istorijos puslapius, bei naujos veiklos, kuriose susijungia gamta, pojūčiai ir emociniai išgyvenimai. Šiuolaikinis keliautojas vis dažniau ieško ne objekto, kurį galėtų pamatyti, o patirties, kurią galėtų išgyventi.

Kartu džiaugiamės ir svarbiais strateginiais sprendimais. Šiemet Švenčionių rajono savivaldybės taryba pritarė kurortinės teritorijos statuso siekimui Švenčionėlių, Kaltanėnų,

Labanoro ir Reškutėnų gyvenvietėms bei jų dalims. Tai reikšmingas žingsnis stiprinant mūsų krašto, kaip kokybiško poilsio ir sveikatinimo vietovės, pozicijas.

Dar vienas įvertinimas – Kaltanėnai pateko tarp penkių Lietuvos vietovių, kurios atstovaus mūsų šaliai Jungtinių Tautų Pasaulio turizmo organizacijos konkurse „Geriausi turizmo kaimai“. Iš vienuolikos nacionalinėje atrankoje dalyvavusių kandidatų atrinkti penki stipriausi, tarp jų – ir Kaltanėnai. Tai svarbus pripažinimas ne tik miesteliui, bet ir visam Švenčionių kraštui, patvirtinantis, kad mūsų kuriama turizmo kryptis yra matoma ir vertinama nacionaliniu bei tarptautiniu mastu.

Koks bendruomenių indėlis į turizmo paslaugų plėtrą, teikimo, rajono patrauklumo didinimą?

Mūsų bendruomenės yra aktyvios partnerės, prisidedančios prie vietovių gyvybingumo, patrauklumo ir išskirtinumo kūrimo. Jos aktyviai dalyvauja įvairiose projektinėse veiklose, pritraukia finansavimą viešosioms erdvėms ir poilsio vietoms tvarkyti, infrastruktūrai atnaujinti, puoselėja aplinką ir gerina gyvenimo kokybę savo vietovėse.

Bendruomenių iniciatyvos padeda išryškinti kiekvienos gyvenvietės unikalumą ir leidžia lankytojams pažinti kraštą autentiškai. Tikime, kad ilgainiui daugelis šių iniciatyvų taps tvirtomis tradicijomis, kurios stiprins vietos tapatybę ir papildys Švenčionių rajono turizmo pasiūlą naujomis, išskirtinėmis patirtimis.

Kalbėdami apie rajono patrauklumą visada pabrėžiame, kad didžiausia mūsų vertybė yra žmonės. Būtent aktyvios, kūrybingos ir savo kraštą puoselėjančios bendruomenės padeda kurti gyvą, svetingą ir nuolat augantį Švenčionių kraštą.

Viena iš regionų problemų – išvykstantis studijuoti ir negrįžtantis jaunimas. Kaip sekasi rajonui apsirūpinti specialistais?

Džiugu matyti, kad vis daugiau jaunų žmonių, baigusiu studijas didžiuosiuose Lietuvos miestuose ar užsienyje, svarsto galimybę sugrįžti gyventi ir dirbti Švenčionių rajone. Pastebime, kad rajonas tampa patrauklus dėl palankesnių būsto kainų, aukštos gyvenimo kokybės, gamtos artumo ir saugios aplinkos šeimoms. Vis dėlto turime pripažinti, kad grįžtančiųjų srautai dar nėra tokie intensyvūs, kokių norėtume, todėl nuosekliai ieškome būdų skatinti jaunų specialistų sugrįžimą ir įsitraukimą į rajono gyvenimą.

Kalbant apie specialistų poreikį, šiuo metu daugelyje sričių kritinio darbuotojų trūkumo nejaučiame. Didžiausi iššūkiai išlieka sveikatos priežiūros sektoriuje. Tai nėra vien Švenčionių rajono problema – su ja susiduria daugelis Lietuvos regionų.

Siekdama stiprinti specialistų pritraukimą, Švenčionių rajono savivaldybė nuosekliai investuoja į jaunų žmonių studijų rėmimą. 2025 metais aukštojo mokslo studijų rėmimui buvo skirta ir panaudota daugiau kaip 17,5 tūkst. eurų. Iš šios sumos 15 tūkst. eurų skirta vienkartinę finansinę paramą studentams – gauti ir patenkinti 25 pareiškėjų prašymai. Daugiau kaip 2,5 tūkst. eurų panaudota vykdant anksčiau prisiimtus sutartinius įsipareigojimus, finansuojant bendrosios praktikos slaugos studijas studentui, kuris pagal sutartį ateityje dirbs rajono sveikatos priežiūros sistemoje.

Taip pat 2025 metais Švenčionių rajono savivaldybės administracija kartu su VšĮ „Švenčionių rajono sveikatos centras“ pradėjo įgyvendinti projektą „Sveikatos priežiūros specialistų poreikio užtikrinimas Švenčionių rajono savivaldybėje“. Projekto tikslas – pritraukti trūkstamus sveikatos priežiūros specialistus į rajono gydymo įstaigas. Taip pat projekto lėšomis numatytos stipendijos studentams, studijuojantiems bendrosios praktikos slaugą ir pasirašiusiems sutartis su VšĮ „Švenčionių rajono sveikatos centras“.

Esame įsitikinę, kad investicijos į jaunų žmonių studijas, kryptingas specialistų rengimas ir nuoseklus darbo bei gyvenimo sąlygų gerinimas rajone ilgainiui duos rezultatų.

Kokia švietimo padėtis Švenčionių rajone?

Švenčionių rajono švietimo situaciją vertiname pozityviai. Tai patvirtina ir 2026 metų savivaldybių reitingai, kuriuose Švenčionių rajonas švietimo srityje užima 36 vietą iš 60 Lietuvos savivaldybių. Toks rezultatas rodo stabilų ir konkurencingą švietimo sistemą, juo labiau kad žemiau reitinge yra ne tik dalis rajonų, bet ir kai kurios didžiosios šalies savivaldybės.

Rajone nėra problemos dėl vietų trūkumo ikimokyklinio ugdymo įstaigose, todėl tėvams nereikia susidurti su ilgomis laukimo eilėmis į darželius. Rajone veikia keturios gimnazijos, profesinio rengimo centras.

Švenčionių rajono vadovai ir seniūnai – artimiausi bendruomenių pagalbininkai.

2025 metais įgyvendiname svarbų švietimo tinklo optimizavimo sprendimą – ikimokyklinio ugdymo įstaigos buvo sujungtos su gimnazijomis. Šis pokytis leido sumažinti administracinę naštą, efektyviau naudoti turimus išteklius ir daugiau dėmesio skirti ugdymo kokybei. Šiandien jau matome, kad šis sprendimas pasiteisino tiek organizacine, tiek finansine prasme.

Džiugina ir tai, kad rajono mokyklos išlieka patrauklios mokiniams. Vienas ryškiausių pavyzdžių – Švenčionių Zigmo Žemaičio gimnazija, kurioje ugdoma daugiau kaip 800 mokinių. Tai rodo stiprią mokyklos bendruomenę, pasitikėjimą ugdymo kokybe ir gebėjimą užtikrinti šiuolaikišką ugdymo procesą.

Reikšmingą pažangą esame padarę švietimo infrastruktūros srityje. Šiuo metu rajone yra likusi tik viena dar nerenovuota gimnazija, o visos kitos ugdymo įstaigos yra modernizuotos ir pritaikytos šiuolaikiniams ugdymo poreikiams. Mokiniai mokosi atnaujintose, aukštus standartus atitinkančiose klasėse.

Nuosekliai tęsiame investicijas į švietimo kokybę ir aplinkos gerinimą. Šiuo metu įgyvendinamas projektas „Švenčionių rajono savivaldybės švietimo įstaigų modernizavimas“.

Jau įpusėjo 2026-ieji, kuo Jums ir Švenčionių rajono savivaldybei jie svarbūs?

2026-ieji metai Švenčionių rajonui yra ypatingi tiek kultūrine, tiek strategine prasme. Visų pirma, tai jubiliejinis sukakčių metai. Šiais metais minėsime net keturias reikšmingas mūsų krašto sukaktis: Švenčionių miesto 540 metų, Švenčionėlių – 165 metų, Pabradės – 455 metų ir Adučiškio miestelio – 525 metų sukaktis. Tai ne tik svarbūs istoriniai skaičiai, bet ir puiki proga prisiminti savo šaknis, stiprinti bendruomeniškumą bei pristatyti mūsų kraštą svečiams iš Lietuvos ir užsienio.

Tad visa vasara bus kupina renginių, koncertų, edukacijų, kultūrinių iniciatyvų ir pramogų įvairaus amžiaus gyventojams. Tikimės sulaukti gausaus būrio svečių, partnerių iš

užsienio ir visų, kurie norės pažinti mūsų krašto istoriją, kultūrą ir gamtą.

2026-ieji – Švenčionių rajonui ir itin ryškias strategines rajono plėtros proveržio metai. Siekdami kurortinės teritorijos statuso nuosekliai investuojame į infrastruktūrą, viešąsias erdves, turizmo objektus ir gyventojų gyvenimo kokybę.

Ypač didžiuojamės pokyčiais Švenčionėlių mieste. Šiuo metu čia vienu metu tvarkoma 13 miesto gatvių. Kai kuriose jų jau klojama nauja asfalto danga, kitose formuojami visiškai nauji eismo organizavimo sprendimai. Tai vienas didžiausių miesto istorijoje infrastruktūros projektų, kuris iš esmės keičia Švenčionėlių veidą ir kuria šiuolaikišką, tvarų bei dviratininkams draugišką miestą.

Šio projekto išskirtinumas – kompleksinis požiūris į darnų judumą. Mieste įrengiamos trijų tipų dviračių infrastruktūros: atskiri dviračių takai, dviračių juostos ir dviračių gatvės. Didžiuojamės, kad Švenčionėliai taps Lietuvoje vienu pirmųjų miestų, kuriame toks kompleksinis ir modernus dviračių infrastruktūros modelis bus įgyvendintas viso miesto mastu. Taip pat Švenčionėliuose startuoja ir modernios sporto arenos statybos. Šis objektas taps svarbiu traukos centru ne tik miesto, bet ir viso rajono gyventojams.

Ne mažiau svarbūs darbai vyksta ir Švenčionių mieste. Čia įgyvendinamas projektas „Švenčionių miesto kultūros objektų pritaikymas lankymui“, kurio vienas pagrindinių elementų – naujo pėsčiųjų ir dviračių tako nuo Kunos gatvės iki Adučiškio kelio įrengimas. Šis takas taps svarbia jungtimi tarp miesto ir aplinkinių gamtos bei kultūros objektų. Jis susijungs su jau esamais maršrutais, vedančiais link Cirkliškio dvaro sodybos, Bėlio ežero ir Bėlaičio ežerėlių, todėl gyventojai ir miesto svečiai galės patogiai bei saugiai pasiekti vienas gražiausių rajono vietų.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Gabrielė Li

KTU TYRĖJOS PRISTATO VISUOMENĖS ATSPARUMO KRIZĖMS MONITORINGO METODIKĄ

Pastarųjų metų krizės – karas Ukrainoje, energetikos ir klimato iššūkiai, hibridinės grėsmės – išryškino ne tik valstybių institucijų, bet ir visuomenės gebėjimo reaguoti į krizes bei prisitaikyti prie sparčiai kintančių aplinkybių svarbą. Šiandien vis daugiau dėmesio skiriama ne vien infrastruktūros ar institucijų pasirengimui, bet ir tam, kiek pasirengę patys gyventojai, vietos bendruomenės ir savivalda. Efektyvus krizių valdymas priklauso ne tik nuo nacionalinių institucijų pasirengimo, bet ir nuo savivaldybių gebėjimo greitai reaguoti, aiškiai komunikuoti bei užtikrinti gyventojų informuotumą.

Pastaraisiais metais vis dažniau kalbama apie vadinamąsias kaskaduojančias krizes, kai viena krizė sukelia ar sustiprina kitą. Pandemijos pasekmės persidengė su energetikos iššūkiais, geopolitine įtampa, dezinformacijos plitimu bei augančiu visuomenės nerimu. Tokios kompleksinės situacijos rodo, kad atsparumas šiandien suprantamas gerokai plačiau nei vien institucijų pasirengimas ekstremalioms situacijoms.

Savivaldybių vaidmuo šiame kontekste tampa ypač svarbus. Būtent vietos lygmeniu dažniausiai pirmiausia susiduriama su krizės pasekmėmis, organizuojama pagalba gyventojams ir koordinuojami veiksmai. Todėl savivaldybės svarbu ne tik turėti krizių valdymo planus, bet ir suprasti, kaip savo pasirengimą vertina gyventojai, kokios yra jų žinių ar veiksmų spragos bei kokie veiksniai stiprina arba silpnina vietos bendruomenių atsparumą.

VISUOMENĖS ATSPARUMO MONITORINGO METODIKA

Kauno technologijos universiteto mokslo grupės „Pilietinė visuomenė ir darnus vystymasis“ tyrėjos prof. dr. Aistė Balžekienė, dr. Jonė Vitkauskaitė-Ramanauskienė ir doktorantė Rūta Pelikšienė parengė ir išleido atviros prieigos informacinį leidinį „Visuomenės atsparumas krizėms. Monitoringo metodika ir Lietuvos gyventojų apklausos rezultatai“, kuris prieinamas internete: <https://ebooks.ktu.edu/product/705637>. Leidinys parengtas vykdant Lietuvos mokslo tarybos projektą „Visuomenės pažėdžiamumo ir atsparumo krizėms socio-erdviniai veiksniai ir bendruomenių reagavimo į krizes potencialo stiprinimas“ (SERENITY).

Leidinyje pristatoma visuomenės ir bendruomenių atsparumo tyrimo metodika, skirta vertinti gyventojų pasirengimą krizėms, informuotumą, socialinį bei politinį pasitikėjimą ir kitus atsparumą stiprinančius veiksnius. Leidinys orientuotas į praktinį pritaikymą – juo gali

naudotis nacionalinės institucijos, savivaldybės, seniūnijos ar vietos bendruomenės, planuojančios vykdyti gyventojų apklausas apie pasirengimą krizėms. Monitoringo metodika pristato galimus klausimus gyventojų apklausoms, kuriomis siekiama įvertinti visuomenės atsparumą, jo kaitą bei taikomų priemonių efektyvumą.

Metodika remiasi trimis pagrindiniais visuomenės atsparumo veiksnių lygmenimis. Pirmasis – makrokontekstas ir institucinė aplinka. Čia svarbūs gyventojų grėsmių suvokimas, pasitikėjimas institucijomis, informacinė aplinka, pasirengimo krizėms vertinimas bei nacionalinės tapatybės aspektai.

Antrasis lygmuo apima bendruomenės ir gyvenamosios vietos kontekstą. Vietos bendruomenių ryšiai, tarpusavio pasitikėjimas, neformalus socialiniai tinklai ir prisirišimas prie gyvenamosios vietos gali būti itin svarbūs krizės metu. Vietos lygmeniu žmonės dažnai pirmiausia remiasi artimiausia socialine aplinka – kaimynais, šeima, vietos lyderiais ar bendruomenėmis.

Trečiasis lygmuo – individualūs veiksniai. Čia yra svarbus gyventojų praktinis pasirengimas, žinios apie veiksmus krizės metu, psichologinis atsparumas, sveikatos būklė, socialinė padėtis bei kiti socio-demografiniai veiksniai. Svarbus ne tik teorinis žinojimas, bet ir konkretūs pasirengimo veiksmai – maisto ir vandens atsargos, pirmosios pagalbos žinios, evakuacijos planų žinojimas ar pasirengimas pirmosioms 72 valandoms po krizės.

Savivaldybės gali naudoti visą klausimyną arba jo dalis, papildydamos jį konkrečiai teritorijai aktualių grėsmių vertinimu. Leidinyje pateikiami praktiniai klausimų pavyzdžiai ir rekomendacijos, kurios gali būti naudingos planuojant vietos gyventojų apklausas.

SAVIVALDYBĖMS SVARBU STIPRINTI PASITIKĖJIMĄ IR KOMUNIKACIJĄ

Tyrimo rezultatai rodo, kad Lietuvos gyventojai visuomenės atsparumą krizėms vertina gana vidutiniškai. Tik nedidelė dalis gyventojų atsparumą įvertino kaip didelį arba labai didelį. Analizuojant praktinį pasirengimą matyti, kad dalis gyventojų yra sukaupę maisto ar vandens atsargų, tačiau aktyvesnių pasirengimo veiksmų imamasi gerokai rečiau. Tik nedidelė dalis yra lankę pirmosios pagalbos kursus, aptarę veiksmus krizės atveju su artimaisiais ar aktyviai domėjęsi pasirengimu ekstremalioms situacijoms.

Tyrimo rezultatai rodo, kad gyventojai labiausiai pasitiki pagalbos tarnybomis ir kariuomene, tačiau pasitikėjimas institucijomis yra gerokai mažesnis. Maždaug trečdalis respondentų nurodė pasitikintys savo savivaldybės gebėjimu veiksmingai reaguoti į krizes. Toks rezultatas rodo ne tik pasitikėjimo stoką, bet ir informacijos trūkumą apie savivaldybių veiksmus bei pasirengimą. Todėl viena svarbiausių krypčių savivaldybės galėtų tapti nuosekli komunikacija su gyventojais, aiškus informacijos pateikimas ir praktinių pasirengimo priemonių stiprinimas.

Tyrėjos pabrėžia, kad visuomenės atsparumo monitoringas galėtų padėti savivaldybėms geriau suprasti vietos gyventojų poreikius, identifikuoti silpnąsias pasirengimo vietas ir planuoti tikslingas priemones atsparumui didinti. Tokios apklausos leistų ne tik vertinti gyventojų pasirengimą, bet ir stebėti, kaip kinta pasitikėjimas institucijomis, informuotumas bei bendruomenių įsitraukimas.

Atsižvelgdamas į augantį poreikį stiprinti krizių valdymo ir komunikacijos kompetencijas, KTU ne tik parengė visuomenės atsparumo monitoringo metodiką, bet ir siūlo praktinius savivaldybių atstovams. Viena iš universiteto vykdomų programų – „Rizikos ir krizių valdymas: kaip komunikuoti ir veikti efektyviai?“, skirta viešojo sektoriaus darbuotojams, siekiantiems stiprinti rizikų vertinimo, krizių valdymo ir komunikacijos kompetencijas. KTU registruotis į mokymų programą per KTU Mokymosi visą gyvenimą platformą <https://mokymasis.ktu.edu/>.

BIRŠTONUI 180 – ILGIAUSIŲ METŲ!

Birželio 12–14 d. Birštonas surengė įsimintą 180 metų kurorto jubiliejus ir miesto šventę „Birštonuokimės!“. Sveikatinimo tradicijomis garsėjantis kurortas net tris dienas šventė danguje, vandenyje ir ant žemės. Svečių laukė dešimtys renginių: tradicinė miestelėnų eiseną, šviesos instaliacijos, oreivių ugnies paradas kurorto gatvėse, laivų ir vandens motociklų paradas Nemune, edukacijos, koncertai ir galimybė pažinti turtingą kurorto istoriją.

Per beveik du šimtmečius Birštonas išaugo į vieną svarbiausių Lietuvos kurortų.

Birštono savivaldybės merė Nijolė Dirginčienė, sveikindama į šventę atvykusius svečius ir birštoniečius, savo kalboje sakė:

„Šiais metais Birštono kurortas mini ypatingą sukaktį – 180 metų jubiliejų. Tai ne tik skaičius istorijos puslapiuose. Tai beveik du šimtmečiai žmonių darbų, svajonių, iššūkių, pergalių ir meilės savo kraštui. Per šį laikotarpį mūsų kurortas augo ir keitėsi.

Šiandien didžiuojamės ne tik savo istorija, nuveiktais darbais, bet didžiuojamės ir žmonėmis: čia gimusiaisiais, čia dirbančiais, į čia sugrįžusiais gyventi, ir tais, kurie nepažinodami Birštono, pasirinko jį savo namais, tais, kurie čia augina vaikus, kuria verslą ir puoselėja gražų santykį su bendruomene. Jūsų dėka mūsų kurortas yra gyvas, jautus, atviras ir vis labiau matomas Lietuvoje ir už jos ribų.

Man ši šventė yra ypatinga ir asmeniškai. Turiu didžiulę garbę 20 metų būti jūsų išrinkta ir dirbti Birštono savivaldybės mere ir kartu su jumis kurti jo dabartį. Per šiuos metus ne kartą įsitikinau, kad didžiausia mūsų stiprybė yra gebėjimas susitelkti, išgirsti vieniems kitus ir tikėti savo savivaldybės ateitimi.

180 metų istorija yra apie tai, kad tikroji miesto vertė slypi ne praeityje, o gebėjime kurti ateitį. Linkiu, kad Birštono kurortas ir toliau augtų, drąsiai priimtų naujus iššūkius, išsaugotų savo unikalumą ir niekada neprarastų to ypatingo jausmo, dėl kurio šią vietą vadiname Namais“.

Apžvelgdama nueitą kelią, merė atsiminė, kad tai buvo reikšmingų pokyčių, drąsių sprendimų ir nuoseklaus darbo metai, per kuriuos Birštonas išaugo į modernų, patrauklų ir vieną sparčiausiai besikeičiančių Lietuvos kurortų.

„Pradėdama pirmąją kadenciją mačiau visai kitokį Birštoną. Tuomet kurorte buvo beveik trys dešimtys apleistų ir nenaudojamų pastatų, nemažai teritorijų laukė naujo gyvenimo. Daugelis erdvių, dabar tapusių neatsiejama karališkojo kurorto dalimi, dar buvo tik vizijose ir planuose. Šiandien daugelio tų apleistų vietų nebėlikę – jų vietoje atsirado nauji viešbučiai, sanatorijos, gyvenamieji namai, restoranai, sutvarkytos gatvės, viešosios erdvės ir infrastruktūros objektai.

Per šį laikotarpį buvo rekonstruotos pagrin-

*Birštono savivaldybės merė
Nijolė Dirginčienė*

dinės miesto gatvės, išplėstas pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas, modernizuoti vandentiekio, nuotekų ir šilumos ūkio tinklai, įrengtos elektromobilių įkrovimo stotelės, atnaujintos viešosios erdvės. Birštonas tapo vienu Lietuvos lyderių pagal daugiabučių renovaciją, o pasiekti gyvenimo kokybės rodikliai leidžia kurortą priskirti prie stipriausių šalies savivaldybių. Ypač džiugu, kad glaudus bendradarbiavimas su policija ir aktyvi bendruomenė padėjo sukurti aplinką, kurioje žmonės jaučiasi saugūs – Birštonas daugelį metų išlieka saugiausia savivaldybe Alytaus apskrityje ir viena saugiausių Lietuvoje.

Birštono 180 metų jubiliejus yra puiki proga padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie šios sėkmės istorijos. Nuoširdžiai tikiu, kad kartu nuveikti darbai paliks gražų ir prasmingą pėdsaką kurorto istorijoje, o gražiausi Birštono istorijos puslapiai dar laukia ateityje“.

*Jubiliejiniai Birštono merės ir tarybos narių pusryčiai su svečiais
iš Lenkijos ir Lietuvos.*

